

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 254/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Dlhopolčekom, advokátska kancelária, Višňové 53, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Martin v konaní sp. zn. 5 C 71/2015 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 8 Co 123/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. mája 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 5 C 71/2015 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 8 Co 123/2016.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sa návrhom proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca v 1. rade“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca v 2. rade“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca v 3. rade“), [REDAKOVANÉ], podaným okresnému súdu 13. februára 2015 domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou odporca v 1. rade predal konkretizované nehnuteľnosti (pozemok – zastavaná plocha s výmerou 37 m²) odporcom v 2. a 3. rade. Žalovanou kúpnu zmluvou došlo k zamedzeniu prechodu sťažovateľa a jeho manželky na ich pozemok, pričom okresný súd vyhodnotil ich argumentáciu tak, že *„im bolo prisľúbené tak isto odkúpiť predmetnú nehnuteľnosť, ktorá sa nachádza veľa ich obytného domu, kde bývajú obidve zúčastnené strany, avšak bez toho, aby im bola urobená konkrétna ponuka došlo k jednostrannému odpredaju nehnuteľnosti medzi odporcami. Dôvod videli v tom, že odporca v rade 1/ bol zástupcom starostu v obci, bol poslancom, mal na obecnom zastupiteľstve ubezpečiť, že p. [REDAKOVANÉ] zostanú všetky možnosti prechodu na svoj pozemok, ktorý mal vedľa bytovky. Odporca v 2/ rade zaviedol obecné zastupiteľstvo, uzavretím kúpnej zmluvy došlo k obmedzeniu práv navrhovateľov, preto sa domáhajú jej neplatnosti. Pokiaľ teda by došlo súdom k vysloveniu neplatnosti predmetnej zmluvy aj s dodatkom, vlastníkom nehnuteľnosti by sa stala obec a tým by mohlo dôjsť k tomu, že predmetná nehnuteľnosť by bola predaná aj navrhovateľom.“*

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 71/2015-114 z 11. novembra 2015 žalobu sťažovateľa a jeho manželky zamietol. Dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pretože vyhovením žalobe *„ich postavenie by zostalo nezmenené, pretože by sa nestali vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti (táto bola vo vlastníctve obce pred uzavretím kúpnej zmluvy) a pre obec by zo žiadnych okolností nevyplývala povinnosť predať predmetnú nehnuteľnosť navrhovateľom“*. Okrem toho okresný súd konštatoval premlčanie uplatneného nároku.

4. Na odvolanie sťažovateľa a jeho manželky krajský súd rozsudkom č. k. 8 Co 123/2016-159 z 30. júna 2016 rozsudok okresného súdu potvrdil. Stotožnil sa s právnym záverom okresného súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu.

7. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu 3. mája 2018 aj podanie označené ako vyjadrenie. Popisuje v ňom skutkové okolnosti kauzy, ktorá viedla k podaniu určovacej žaloby.

8. Ústavný súd 18. júna 2018 na okresnom súde zistil, že sťažovateľ podal proti odvolaciemu rozsudku krajského súdu 19. septembra 2016 dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací uznesením z 13. februára 2017 v konaní sp. zn. 3 Cdo 225/2016 odmietol. Dovolacie uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 27. februára 2017.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

11. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

12. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit

(I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

13. Sťažovateľ sa v petitórnej časti svojej sťažnosti, ktorá je podľa citovaného § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde pre ústavný súd záväzná, domáhal vyslovenia porušenia jeho označeného základného práva „*postupom*“ okresného súdu i krajského súdu. Napriek tomu odôvodnenie sťažnosti ako celok atakuje skôr samotné rozhodnutia oboch uvedených súdov, a to v rovine právnych záverov, ku ktorým okresný súd a krajský súd vyhodnotením žalobných dôvodov a preukázaných skutkových okolností dospeli. Sťažnosť je tak vnútorne nesúrodá a rozporná. Kvôli skutočnostiam, ktoré vedú k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaberat' sa popísaným nedostatkom bližšie, prípadne ho výzvami adresovanými sťažovateľovi, resp. jeho právnenému zástupcovi odstraňovať, ale súc viazaný petitom sťažnosti ustálil za predmet svojho prieskumu postupy oboch žalovaných súdov v označených konaniach.

14. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Pokiaľ ide o namietaný postup okresného súdu v konaní sp. zn. 5 C 71/2015, ústavný súd odkazuje na princíp subsidiarity, ktorý je jedným zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a z ktorého vyplýva, že ústavný súd môže poskytovať ochranu základným právam alebo slobodám, alebo ľudským právam a základným slobodám vyplývajúcim z medzinárodnej zmluvy, len ak ochranu týmto právam a slobodám neposkytuje „iný súd“. V opačnom prípade je v kompetencii „iného“ súdu poskytnúť požadovanú ochranu.

16. Napadnutý postup okresného súdu predstavuje postup súdu prvého stupňa, ktorý podľa § 201 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok účinný v rozhodnom čase (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) bolo možné preskúmať v odvolacej fáze občianskeho súdneho konania, a to prostredníctvom podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku proti rozsudku okresného súdu č. k. 5 C 71/2015-114 z 11. novembra 2015. Ochranu právam odvolateľov potom bol povinný poskytnúť krajský súd ako súd druhého stupňa. Sťažovateľ právo podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu aj využil, a tak ochranu jeho označenému základnému právu poskytoval krajský súd. Preto v tejto časti bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a na rozhodnutie o nej.

17. Druhá časť sťažnosti brojí proti postupu krajského súdu v konaní o odvolaní podanom sťažovateľom a jeho manželkou proti prvostupňovému rozsudku okresného súdu.

18. Pre ústavný súd boli v rámci predbežného prerokovania sťažnosti v tejto súvislosti rozhodujúce tri zistenia plynúce zo sťažnosti a z jej príloh. Po prvé, potvrdzujúci odvolací rozsudok, ktorým bol namietaný postup krajského súdu zavŕšený (a ukončený), nadobudol právoplatnosť 15. augusta 2016. Po druhé, sťažovateľ spolu so svojou manželkou doručili 19. septembra 2016 okresnému súdu dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu, v ktorom namietali, že *„súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“*, a že *„súd neumožnil žalobcom účasť na odvolacom konaní, kde chceli podrobne osobne poukázať na všetky okolnosti prejednávanej veci, ako aj krajský súd vzhľadom na svoj záver, že nebol vo veci preukázaný naliehavý právny záujem, jednostranne sa odmietol zaoberať všetkými námietkami uvedenými v ich odvolaní“*. Po tretie, sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 3. mája 2018.

19. Tri rekapitulované determinanty nemohol ústavný súd ponechať pri skúmaní splnenia procesných podmienok pre ďalšie konanie o sťažnosti bez povšimnutia, keďže vyvolávajú pochybnosti o včasnosti podania sťažnosti proti postupu krajského súdu v konaní sp. zn. 8 Co 123/2016.

20. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu...

21. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03).

22. Ústavný súd neignoruje svoj už stabilne judikovaný právny názor inšpirovaný rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorého v prípade podania dovolania a následného procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (i postupu) súdu odvolacieho (porovnaj tiež rozsudok ESLP z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

23. Pre predbežne prerokúvanú sťažnosť uvedený stabilný právny názor znamená, že v dôsledku podania dovolania sťažovateľ mohol dôvodne očakávať zachovanie lehoty na podanie sťažnosti proti postupu krajského súdu v odvolacom konaní, avšak sťažnosť mal ústavnému súdu podať najneskôr do dvoch mesiacov od právoplatnosti prípadného procesného odmietavého rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní.

24. Ústavný súd na okresnom súde zistil, že konanie o sťažovateľovom dovolaní bolo na najvyššom súde vedené pod sp. zn. 3 Cdo 225/2016, pričom dovolanie dovolací súd uznesením z 13. februára 2017 odmietol. Dovolacie uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 27. februára 2017.

25. Zo zistených časových okolností bez pochybností vyplýva, že sťažnosť proti postupu krajského súdu v odvolacom konaní sp. zn. 8 Co 123/2016 bola sťažovateľom podaná po viac ako roku (3. mája 2018) od právoplatného ukončenia dovolacieho konania, hoci § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde ju umožňoval podať do dvoch mesiacov

od 27. februára 2017. Ani judikatúra ústavného súdu o zachovaní lehoty na podanie sťažnosti v prípade podania dovolania (bod 22) preto v sťažovateľovej veci neodôvodňuje vyhodnotenie sťažnosti ako podanej včas. V tejto časti je preto sťažnosť podaná zjavne oneskorene a ako takú ju ústavný súd musel podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

26. O ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie prvostupňového rozsudku okresného súdu a odvolacieho rozsudku krajského súdu) z dôvodu odmietnutia sťažnosti nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018